

RPG-distrikt
Småland-Öland

Nätverket

”KPR lyssnar på oss!”

Socialstyrelsen har till regeringen överlämnat ett förslag/utkast angående föreskrifter och allmänna råd för äldre personer och bemanning i särskilda boenden.
(SOSFS 2015:XX (S))

Socialstyrelsen föreskrifter och allmänna råd

Socialstyrelsen har vid flera tillfällen lagt fram förslag om bemanning av personal inom äldreomsorgen. Enligt ett förslag skulle föreskrifterna börjat gälla 31 mars, men har blivit uppskjutet på obestämd tid eftersom kritikerna menar att ett sådant förslag som ställer krav på kommunerna först måste behandlas av regeringen. Sveriges Kommuner och Landsting motsätter sig förslaget. Kritikerna menar att det bland annat medför stora kostnader.

Detta har i sin tur utvecklats till en intensiv debatt – för och emot. Här är kortfattat några utdrag ur dokumentet (paragrafnumren i dokumentet har här inte tagits med):

Ansvar vid handläggning och uppföljning

Bemanning

Socialnämnden ska säkerställa att varje särskilt boende är bemannat på ett sådant sätt att

den person som bor där får det bistånd som han eller hon har beviljats av nämnden

servicen och omvårdnaden kan genomföras enligt det genomförandeplan som ska upprättas

Socialnämnden ska vidare säkerställa att ett särskilt boende som erbjuds är bemannat dygnet runt så att personal snabbt kan uppmärksamma om en person som bor där behöver stöd och hjälp och

utan dröjsmål kan ge honom eller henne det stöd och den hjälp som är till skydd för liv, personlig säkerhet och hälsa.

Socialnämndens utredning av en persons behov av service och omvårdnad i ett särskilt boende bör göras inom områdena

- lärande och att tillämpa kunskap, t ex fatta beslut eller lösa problem
- allmänna uppgifter och krav, t ex genomföra dagliga rutiner, kommunikation, t ex kommunicera genom att tala eller ta emot skrivna meddelanden
- förflyttning, t ex bibehålla kroppsställning eller gå
- personlig vård
- hemliv
- mellanmänniska interaktioner och relationer
- viktiga livsområden
- samhällsgemenskap, socialt och medborgerligt liv, känsla av trygghet

Ansvar vid genomförande av beslut i särskilt boende

Vid bemanningen av ett särskilt boende bör det bli beaktas hur lokalerna är utformade och vilka möjligheter omsorgspersonalen har att se och höra att en person som bor där behöver stöd och hjälp. Det bör även beaktas vilken kompetens personalen har.

Vid bemanningen kan också tillgången till tekniskt stöd beaktas.

Behov av stöd och hjälp till skydd för liv, personlig säkerhet och hälsa kan förmedlas av att en person som bor där riskerar att lida fysisk eller psykisk skada eller att tillfoga någon annan person sådan skada.

Bindande regler

Socialstyrelsens generaldirektör Lars-Erik Holm kommenterar förslaget:

– För att långsiktigt säkerställa en trygg och individanpassad omsorg krävs bindande regler, säger Socialstyrelsens generaldirektör Lars-Erik Holm. Föreskrifterna har varit på remiss och vissa förtydliganden har gjorts utifrån synpunkter som kommit in. Nu lämnas slutversionen till regeringen för medgivande, enligt en ny förordning.

De bindande reglerna innebär att det ska finnas personal dygnet runt som utan dröjsmål kan hjälpa de äldre. Socialnämnderna ska också fatta beslut där det framgår vilken omsorg var och en behöver, så att boendena kan anpassa bemanningen efter det. Nämnderna ska regelbundet följa upp att beslutad omsorg ges.

– De som får plats på äldreboende i dag är samhällets äldsta och sköraste. Vi anser att reglerna är nödvändiga för att säkerställa att de får en värdig, säker och individanpassad omsorg. Tillsynen visar att demenssjuka fortfarande lämnas inlåsta nattetid. Många äldre upplever också att omsorgen inte är anpassad efter deras behov, säger Socialstyrelsens generaldirektör Lars- Erik Holm.

Reglerna har mött stort motstånd bland flera kommuner och deras intresse-organisation Sveriges Kommuner och Landsting, SKL. Arbetet har aktualiserat en flerårig och principiell diskussion om vilken äldreomsorg vi vill ha i Sverige, vilka krav som bör ställas på den och vilka resurser den får ta i anspråk.

– Nu hoppas vi på en konstruktiv dialog med SKL och kommunerna så att vi gemensamt kan arbeta för de förbättringar som behövs, säger Lars- Erik Holm.

Aktuell debatt

Debatten om de nya reglerna kommer säkerligen att fortsätta, oavsett vilket beslut som tas i regeringen. I tidningen Dagens samhälle pågår ett replikskifte mellan olika intressegrupper. Sveriges Kommuner och Landsting motsätter sig förslaget. Några exempel på debattinlägg:

Demensförbundet: Upprörande att SKL vill stoppa bemanningskrav

Karin Rådsjö, vårdpolitisk talesperson (V): Skärpta krav skapar en bättre äldrevård

Föreningen Sveriges Socialchefer: Inte bättre vård med fler regler

Tidningen Dagen har bland annat intervjuat RPG:s förbundsordförande Berndt Holgersson och generaldirektör Lars-Erik Holm. Det tillhör inte vanligheterna att en statlig myndighet tillsammans med frivilligorganisationer gör ett debattutspel. I artikeln stöder man det nya förslaget.

Tidningen Dagens Nyheter har publicerat en debattartikel som fått stor uppmärksamhet.

Sök vidare

Dagens samhälle, Bemanningskrav

Socialstyrelsen, Socialstyrelsen föreskrifter och allmänna råd
samt pressmeddelande

2015 04 13 Curt Karlsson